

Alkotmánybíróság
1015 Budapest,
Donáti u. 35-45

*Debreceni Törvényszék
útján*

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [REDACTED]

[REDACTED] I/1. sz. mellékletként csatolt meghatalmazással
megfelelően igazolt meghatalmazott képviselőm, [REDACTED]

[REDACTED] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1)
bekezdése és a 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem a tisztelt Alkotmánybíróság elé:

1. Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Debreceni Törvényszék 8.K.700.864/2020/27. (I/2) számú ítélete alaptörvény-ellenes, és ezért az ítéletet – az Abtv. 43. §-a alapján – semmisítse meg.

2. Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság – az Abtv. 46. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) és c) pontjai alapján – állapítsa meg a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (2) bekezdés alaptörvény-ellenességét, tekintettel a súlyos és véglegesnek tekinthető beszéd fogyatékosági alaptörvény-ellenes szabályozatlanságára.

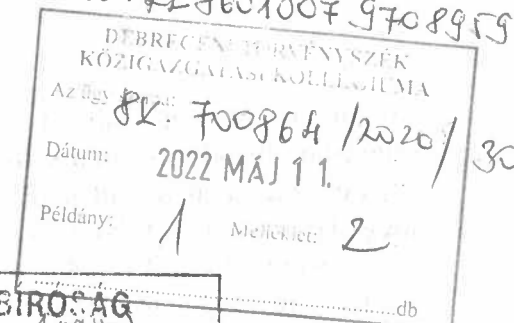
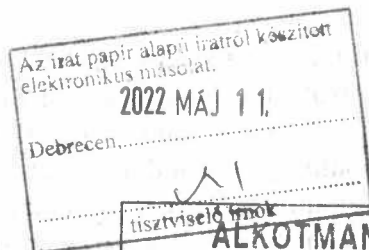
I. Az alkotmányjogi panasz törvényi befogadhatósági feltételeivel kapcsolatos nyilatkozatok

A tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre, illetve a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására való jogosultságom az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) - d) és f) pontján, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésén és 27. § a) - b) pontján alapul.

Az ügyben a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségemet kimerítettem. Kúria előtt felülvizsgálati eljárást az eljárás elhúzódása miatt nem kezdeményeztem. Az ügyben nincs folyamatban perújítás.

A Debreceni Törvényszék fenti számú ítéletét meghatalmazott képviselőm 2022. március 11. napján vette kézhez, így a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényben foglalt határideje – az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján - 2022. május 10. napján jár le.

A panasz-indítvány tárgyául szolgáló döntések – az indokolásban részletesen kifejtettek szerint – az Alaptörvény XV. cikk (1) - (2) bekezdésében és a XIX. cikk (1) bekezdésében

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01223-0/2022	
Érkezett: 2022 MÁJ 18.	
Példány: 1	Kezelőiroda:

foglalt egyenlőségi szabályt, valamint a XXIV és XXVIII cikkeiben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogomat sértik. Továbbá a döntéseket a hivatalok és a bíróság is a Q cikk (2) bekezdésében foglalt nemzetközi jog és a magyar jog összhangjának hiányában hozták meg. Tekintettel arra, hogy mind a hatóságok, mind a kirendelt igazságügyi orvos-szakértők, mind pedig az eljáró bíróság a számomra hátrányos következményekkel járó döntéseiket a hiányos törvényi szabályozás alapján hozták meg, ez pedig a döntéseiket érdemben befolyásolta. Hiába került rögzítésre a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 4. §-ban a kommunikációs károsodás, de az R. 1. számú mellékletének értelmező rendelkezései között nem szerepel, hogy mely kommunikációs zavarban szenvedő személyt lehet beszéd fogyatékosnak tekinteni. A per folyamán hiába állapította meg az igazságügyi szakértő, hogy érdemi kommunikációra alkalmatlan vagyok, a hiányos jogi szabályozás miatt az orvosi szakkérdés bizonyíthatatlan jogkérdéssé változott. A jogalkotó R. 1. § (2) bekezdés szerint a hallási fogyatékos személyek kritériumainak a felsorolásában elismeri ugyan a súlyos kommunikációs zavart fogyatékosként, de ezt halláskárosodáshoz köti. Ez a szabályozás szerintem teljesen helytelen, diszkriminatív, mert a kommunikációs károsodást nem a ténylegesen fennálló, a támogatást igénylő személy szóbeli kifejezőképesség terén megnyilvánuló súlyos és végleges beszédzavarához köti, hanem a fogyatékos okához, a halláskárosodás mértékéhez. Álláspontom szerint a hiányos szabályozás miatt alaptörvényellenesen kerültem kirekesztésre a fogyatékos támogatásra jogosultak köréből.

Ezen túl megállapítható az is, hogy jelen alkotmányjogi panasz által felvetett jogkérdés az afáziában szenvedők nagyobb csoportját érinti és hosszú évek óta visszatérően jelentkező megoldatlan jogsérelemre vonatkozik. Ezt támasztja alá többek között az alapvető jogok biztosának Jelentése az AJB-1152/2012. és az AJB-3639/2016. számú ügyben. Az indítványomban felvetett jogkérdés megoldatlanságát pedig jól jelzi, hogy jogi segítséget egy érdekvédelmi szervtől, jogvédő szervezetektől sem kaptam. Az elzárkózás oka pedig az a szélmalomharc, amelyet évek óta folytatnak a törvényileg szabályozatlan kommunikációs fogyatékosokkal élők megsegítése érdekében.

II. A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

1. 2019. április 23. napjától [REDACTED] szenvedek. A **súlyos kommunikációs nehézségeimre tekintettel**, 2019. 08. 16. napján fogyatékosági támogatás iránti kérelmet nyújtottam be a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala, elsőfokú hatóságához. Kérelmem a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 23/C. § rendelkezése alapján, 2019. szeptember 20. napján kelt, T-SZ-10-CST-58133-6/2019 szám alatti határozattal elutasításra került. Az elsőfokú hatóság döntése a 2019. 09. 06-án kelt, SZU/001/15482-1/2019. számú I. fokú Orvosi Bizottság szakvéleményén alapul, mely szerint a kérelmező *"Nem minősül súlyosan mozgásszervi fogyatékosnak, ..." továbbá "... önálló életvitelre képes, önkiszolgálási képessége nem hiányzik,..."*

2. Az elsőfokú hatóság megalapozatlan döntése ellen 2019. október 14. napján meghatalmazottam útján, fellebbezést nyújtottam be a Budapest Főváros Kormányhivatala Nyugdíjbiztosítási Főosztályhoz (a továbbiakban: másodfokú hatóság), melyben kérelmeztem a súlyos fogyatékosági állapot megállapítását. Fellebbezésemben sérelmeztem, hogy az elsőfokú hatóság kizárólag a mozgásszervi fogyatékos súlyosságának mértékével foglalkozott, hol ott kérelmemben említést sem tettem mozgásszervi fogyatékosra utaló panaszokról. Beadványomban előadtam, hogy a mindennapi életvitelében mások állandó

segítségére szorulok tulajdonképpen siketnémaként élem az életem. A hivatalos ügyeim intézésére nem vagyok képes, az egészségügyi szolgáltatás igénybevételére önállóan képtelen vagyok, vészhelyzet esetén segítséget nem tudok kérni, a mindennapi életvitel tevékenységeimben (gyógyszerek bevétele, főzés, bevásárlás, közlekedés, stb.) is szintén mások segítségére szorulok. Beadványomban azt is előadtam, hogy azért is különösen jelentős probléma számomra az, hogy kommunikációs zavarom miatt a mindennapi életvitelében mások állandó segítségére szorulok, mert egyedül élek, legközelebbi segítő hozzátartozóm [REDACTED] él.

3. Meghatalmazott képviselőm 2020. január 12. napján kelt panasszal az eljárás elhúzódása miatt a másodfokú hatóság fordult. Bár a képviselőm beadványában hangsúlyozottan kiemelte, hogy levelezési címem, [REDACTED] ennek ellenére, - a jogorvoslati lehetőségem igénybevételét veszélyeztetve - a másodfokú hatóság 2020. január 21. napján a [REDACTED] állandó lakóhelyemre postázta az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyó határozatot.

4. A másodfokú orvos szakértői bizottság - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakértői Osztály II. fokú orvosszakértői bizottsága - nem állapított meg súlyos beszéd fogyatékos ságot, a HB/07-RESZO/04466-1/2019 számú II. fokú szakvéleménye szerint „*az ügyfél nem minősül súlyos mozgásszervi fogyatékos személynek, önálló életvitelre nem képes, önkiszolgáló képessége nem hiányzik, nem halmozottan fogyatékos.*”

5. A másodfokú hatóság döntésének megalapozatlansága és a jogorvoslati jog kiüresítése miatt 2020. február 22. napján kelt kereseti kérelmemben indítványoztam a jogerős határozat bírósági felülvizsgálatát. Keresetemben elsődlegesen arra hivatkoztam, hogy a tényállás nem került tisztázásra, a bizonyítékok nem kerültek teljes körűen értékelésre, a határozatok mellőzték a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 4. § a) pontjában foglalt rendelkezéseket, valamint a határozatok nem tettek eleget az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény a továbbiakban: Ákr.) 38. § rendelkezéseinek, mivel kommunikációs fogyatékos ságom nem került vizsgálat alá.

6. Keresetemben azt is kiemeltem, hogy az "Orvosi beutaló a rehabilitációs szakértői szerv szakértői bizottságához a súlyos fogyatékos ság véleményezése céljából" elnevezésű nyomtatványon a háziorvosnak egyszerűen nincs lehetősége arra, hogy kommunikációs fogyatékos ság vonatkozásában orvosszakértői vizsgálatot kérjen. Tehát a kommunikációs fogyatékos ság vizsgálhatóságának terén már maga a nyomtatvány alaki hiányosságban szenved, mely gátolja a kérelem benyújtását.

7. Másodlagos keresetem sarkalatos pontja az a hiányos törvényi szabályozás, mely miatt fogyatékos sági támogatás iránti kérelmem elutasításra került. A Fot. 4. § a) bekezdése ugyan rögzíti a kommunikációs károsodással élőket a fogyatékos személyek felsorolásában, viszont a Fot. 23. § -ában meghatározott fogyatékos sági támogatásra jogosultak körében már nem került nevesítésre a kommunikációs akadályok miatti társadalomból kirekesztettek. Álláspontom szerint, a jogalkotó azzal, hogy a Fot. 23. § rendelkezéseiben hiányosan fogalmazta meg a fogyatékos sági támogatásra jogosító fogyatékos ságok felsorolását, nem tett teljes mértékben eleget a CRPD Egyezményben vállalt kötelezettségének. Mindezek alapján szerintem a sérelmezett szabályozás diszkriminatív helyzetet eredményez, mivel a beszéd fogyatékos sággal élőket a többi fogyatékos sági kategóriához képest hátrányosabb helyzetbe hozza.

8. A jogszabályi rendelkezés hiányossága miatt viszont **egy érdemi kommunikációra teljesen képtelen személy, mint jelen esetben én is, kirekesztésre kerül a fogyatékosági támogatást igénylők köréből.** Éppen ezért felhívtam a bíróság figyelmét arra, hogy szerintem a törvényi rendelkezés hiányossága nem egyeztethető össze sem az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésben, valamint XIX. cikk (1) bekezdésben, sem a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett, a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, ENSZ Egyezmény (továbbiakban: CRPD Egyezmény) és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvben foglaltakkal.

9. Erre való tekintettel harmadlagos kereseti kérelmemben indítványoztam, hogy amennyiben a tisztelt Bíróság is úgy ítéli meg, hogy a kereseti kérelmem alapján felmerül a jogalkotók mulasztása, vagy a nemzetközi joggal való szinkron hiánya, azzal, hogy a 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) 23. § (1) bekezdés nem tesz eleget, a Fot. 4. § a) pontban rögzített kommunikációs károsodással élők vonatkozásában az Alaptörvény XV. cikk (2), (5) bekezdései, és a CRPD Egyezmény 1. cikk, 2. cikk, 4. cikk, 5. cikk és 28. cikk rendelkezéseinek, szíveskedjék az Alkotmánybíróság állásfoglalását kérni a jogalkotói mulasztás kiküszöbölése érdekében.

10. Kereseti kérelmemben a súlyos kommunikációs fogyatékossgom megállapítása érdekében indítványoztam igazságügyi orvosszakértő kirendelését ügyemben. A kirendelt igazságügyi orvosszakértő 2020. június 17. napján V:526/2020. számú szakvéleményében megállapította, hogy [REDACTED] szenvedek. A szakértői vélemény megállapította önálló életvitelre képtelenségemet, továbbá rögzítette, hogy helyváltoztatáshoz segédeszközt nem használlok és súlyosan fogyatékosnak nem vagyok minősíthető.

11. A szakértői véleményt megalapozatlannak tartottam, mert a kommunikációs zavarom egyáltalán nem került vizsgálat tárgyává, ezért indítványoztam újabb szakértő kirendelését a perben. Az ügyemben újonnan kijelölt igazságügyi szakértő, 2021. február 14. napján kelt, OVH: 172/2020. szakvéleményében rögzíti: a *„beszédzavar, a felperesnél észlelt beszédkárosodás önmagában, mint fogyatékossgot eredményező megbetegedés, elváltozás a jogszabályok által meghatározott szempontok között nem szerepel.”* A vizsgálatba bevont igazságügyi pszichiáter szakértő VM-7/2021/P. számú neuropszichiátriai lelet és vélemény szerint esetemben **súlyos fokú kifejezésbeli túlsúlyú beszédzavar állapítható meg.** Az igazságügyi pszichiáter szakértő megállapította, hogy a beszédzavar a pszichés funkciómat is jelentősen érinti: együttműködésem súlyosan megnehezült, gondolkodásom alakilag úgynevezett „szósaláta”, azaz összefüggéstelen szavak halmaza, gondolkodásomat tartalmilag néhány, ugyanazok a számok túlzott értékelése tölti ki. Esetemben a logopédiai kezelések jelentős javulást nem eredményeztek, így nem várható a beszédzavarban lényeges javulás. Az ítélet [49] pontja rögzíti a szakértői állásfoglalást: *„A beszédzavar nem fogyatékossg.”*

12. Az igazságügyi szakértői véleményre meghatalmazottam, 2021. március 31. napján észrevételt tett. A beadványban rámutatott arra: azzal, hogy a súlyos fogyatékossg vizsgálatának során a beszédzavar kiemelésre került a fogyatékossgot eredményező elváltozások köréből, ezzel a jelentős befolyással bíró orvosi (biológiai-élettani) szakkérdésnek tekintendő körülmény önálló bizonyítás tárgyává nem tehető jogkérdéssé változott. Melynek következtében még akkor sem kerülhet megállapításra a súlyos beszédzavarral járó fogyatékossg, ha ez az akadályoztatottság a kommunikációs károsodással élő egyén életminőségét jelentősen rontja, illetve életét is veszélyezteti. Sajnos ez esetemben be is következett. Otthonomban, 2021. március 25-én reggel jobb oldalamba

teljes egészében lebénultam. A zárt ajtók mögött hiába próbáltam a lakóközösségtől segítséget kérni, a szomszédok az időnként kiszűrődő érthetetlen beszédhangok, „salátaszavak” tartalmát nem ismerték fel. A kommunikációs akadályoztatás miatt csak két nap késéssel kerülhettem kórházba, miután a tűzoltók rám törték otthonom ajtaját és még élve rám találtak.

13. A [REDACTED] tekintettel a fogyatékosági támogatás iránti kérelmemet meghatalmazott képviselőm újra benyújtotta, amit az elsőfokú hatóság T-SZ-CST_39720-5/2021 számú határozatával 2021. május 1. napjától kezdődően elfogadott.

14. Megítélésem szerint, ügyemben az egyedi normakontroll eljárás kezdeményezésének a 3058/2015. (III. 31.) AB végzésben rögzített általános és különös, alaki és tartalmi feltételei fennállnak, ezért 2021. március 31. napján kelt beadványomban újra indítványoztam, hogy a Bíróság kezdeményezzen ügyemben egyedi normakontrollt a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt.

15. A fenti indítványomat és kereseti kérelmemet a Debreceni Törvényszék elutasította. A 8.K.700.864/2020/27. szám alatti ítélet [82] pontja szerint: Az Alkotmánybíróság gyakorlatára, - 1/2018. (Iv.6.) AB határozat – valamint a jogszabályi rendelkezésekre tekintettel peremben az eljáró bíróság a mulasztás kiküszöbölése érdekében **egyedi normakontroll eljárást nem kezdeményezhetett.**

16. A fentiek fényében a Debreceni Törvényszék nem foglalt állást másodlagos kereseti kérelmem vonatkozásában, nem vizsgálta, hogy ügyemben eljáró hatóságok és igazságügyi orvos-szakértők eleget tettek-e, eleget tudtak-e tenni az Alaptörvény XV. cikk (2) és (5) bekezdésben és XIX. cikk (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseknek. Annak ellenére mellőzte a bíróság e alkotmányos alapelvek vizsgálatát, hogy az eljárás során jeleztem, amennyiben a bíróság a korábbi joggyakorlatnak megfelelő döntést fog hozni a tisztességes eljáráshoz fűződő jogom megsértése okán az Alkotmánybíróság eljárását fogom kezdeményezni. Az ítélet indokolása semmiféle jogi magyarázatot nem ad arra, hogy **a törvényileg nem szabályozott kommunikációs fogyatékoságom miatt, miért nem szenvedtem/szenvedek el hátrányos megkülönböztetést a fogyatékosági kérelmem elbírálása során.**

III. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény alkalmazandó rendelkezései

Q cikk (2) bekezdés: Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
(3) bekezdés: Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

XV. cikk (2) bekezdés: Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
[...]

(5) bekezdés: Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XIX. cikk (1) bekezdés: Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

XXIV. cikk (1) bekezdés: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk (1) bekezdés: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) Alkalmazandó jogszabályok

- A Fot. 4. § a) bekezdés szerint, fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, **kommunikációs**, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

- A Fot. 23. § (1) bekezdése szerint fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult, akinek [...]

b) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy [...]

bb) halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad (hallási fogyatékos)

- A 141/2000. (VIII.9.) Kormányrendelet 1. számú melléklet 2. b) pontja rögzíti, hogy a hallási fogyatékoság a szóbeli kifejezőkészség terén megnyilvánuló olyan súlyos és végleges zavart jelent, amely a kommunikációt lehetetlenné teszi, és a kifejezőmód zavaraiiban vagy a beszéd akusztikus megnyilvánulásának hiányában mutatkozik meg.

c) A 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossggal élő személyek jogairól szoló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről alábbi cikkei kimondja

2. cikk

Meghatározások

A „kommunikáció” fogalmába tartoznak a nyelvek, a kivetített szöveg, a Braille-nyomtatás, a taktilis kommunikáció, a nagyméretű betűkkel történő nyomtatás, a hozzáférhető multimédia, valamint az írott, a hangzó és az egyszerű szöveg, a felolvasás, illetőleg az augmentatív, beleértve a hozzáférhető kommunikációs és információs technológiát, a kommunikáció alternatív módozatai, eszközei és formái;

A „nyelv” magába foglalja a beszélt nyelvet, a jelnyelvet és a nem beszélt nyelv egyéb formáit;

A "fogyatékossg alapján történő hátrányos megkülönböztetés" a fogyatékossgon alapuló bármilyen különbségtételt, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek célja vagy hatása

valamennyi emberi jog és alapvető szabadság másokkal azonos alapon történő elismerésének, élvezetének vagy gyakorlásának csorbitása vagy semmibe vétele a politikai, a gazdasági, a szociális, a kulturális, a civil élet terén, vagy bármely egyéb területen. [...]

4. cikk

Általános kötelezettségek

1. A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, a fogyatékossgal alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül. Ennek érdekében a részes államok vállalják, hogy:

- a) meghoznak minden megfelelő jogalkotási, közigazgatási és egyéb intézkedést a jelen Egyezményben foglalt jogok végrehajtása érdekében;
- b) megtesznek minden megfelelő intézkedést, ideértve a jogalkotási lépéseket a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetését tartalmazó törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása vagy eltörlése érdekében;
- e) minden megfelelő intézkedést meghoznak bármely személy, intézmény vagy magánvállalkozás által a fogyatékossgal alapján történő hátrányos megkülönböztetés felszámolása érdekében;

5. cikk

Egyenlőség és hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség

- 1. A részes államok elismerik, hogy a törvény előtt minden személy egyenlő, és mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül jogosult a törvények által nyújtott védelemre és kedvezményre.
- 2. A részes államok megtiltanak a fogyatékossgal alapján történő bárminemű hátrányos megkülönböztetést, és minden téren biztosítják a fogyatékossgal élő személyek számára a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni egyenlő és hatékony jogi védelmet.
- 3. Az egyenlőség előmozdítása és a hátrányos megkülönböztetés eltörlése érdekében a részes államok minden megfelelő lépést megtesznek, így biztosítva az ésszerű alkalmazkodást.
- 4. A fogyatékossgal élő személyek tényleges egyenlőségének előmozdításához és eléréséhez szükséges különleges intézkedések a jelen Egyezmény értelmében nem tekintendők hátrányos megkülönböztetésnek.

28. cikk

Megfelelő életszínvonal és szociális védelem

1. A részes államok elismerik a fogyatékossgal élő személyek jogát a megfelelő életminőséghez saját maguk és családjuk számára, beleértve a megfelelő ételmezt, ruházatot és lakhatást, továbbá az életkörülmények folyamatos javításához, és megteszik a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy e jog érvényesülését bármiféle fogyatékossgal alapuló hátrányos megkülönböztetéstől mentesen védjék és támogassák.

IV. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényege és a sérelmezett bírói döntés alaptörvény-ellenességének oka

1. A fogyatékossgal fogalmát az Egyezmény széles körben határozza meg; az kiterjed a mentális zavarra, a fizikai, érzékszervi károsodásra. A fogyatékossgal fogalmának meghatározásai – amelyeket a nemzeti törvények és más szabályok rögzítenek – nagymértékben különböznek egymástól az Európai Unió tagállamaiban. Az, hogy ki minősül fogyatékos személynek, a jogszabályok értelmező rendelkezéseire tartozó, jogalkotói

értelmezést igénylő kérdés. Ennek a jogalkotói értelmezésnek összhangban kell állnia az Alaptörvénnyel; a jogszabály felülvizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

2. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy Magyarország az alapvető jogokat bármely megkülönböztetés, ezen belül fogyatékoság miatti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság már több határozatában kimondta, a jogegyenlőség lényege, hogy az állam, mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára. Az állam joga - és egyben bizonyos körben kötelezettsége is -, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket [61/1992. (XI. 20.) AB határozat].

3. Az Egyezmény szövegében a nyelv, kommunikáció fogalmak megjelennek a meghatározások címszó alatt (2. cikk). Ezek szerint a nyelvi funkciók, mint mentális funkciók része, és annak akadályozottsága is az Egyezmény által preferált körbe tartozik, amennyiben hosszan tartóan akadályozza a személy társadalmi szerepvállalását, indokolt a beszéd fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosítása.

4. Az Alkotmánybíróság korábban már azt is megállapította, hogy sem az Alaptörvény, sem pedig a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett, a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) nem írja elő azt, hogy az állam a súlyos fogyatékosággal élők számára nyújtott fogyatékosági támogatást valamennyi fogyatékosággal élő személy számára köteles lenne biztosítani. Mind az Egyezményből, mind pedig az Alaptörvényből következik ugyanakkor, hogy a súlyos fogyatékoság kategóriájának meghatározása során a jogalkotó nem járhat el önkényesen [3258/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [37]].

5. Álláspontom szerint, Magyarország nem tett eleget az Alaptörvényben és az Egyezményben is rögzített kötelezettségének. A fogyatékos személy meghatározásakor a Fot. 4. § a) pontjában formálisan feltűnik ugyan a „kommunikációs” károsodás, mint olyan károsodás, amely gátolja vagy korlátozza az egyént abban, hogy másokkal egyenlő módon vegyen részt a társadalomban. A törvény viszont, - Fot. 23. § (1) bekezdés bb) pontja - valamint e jogszabály végrehajtási rendelete - R. 1. sz. melléklet 2.b) pont - a hallási fogyatékoság kritériumával köti össze a súlyos és végleges kommunikációs képtelenséget. Úgy gondolom, hogy a R. diszkriminálja személyemet, amennyiben a jogszabály a támogatás folyósítását nem a súlyos és végleges zavart jelentő számomra az érdemi kommunikációt lehetetlenné tevő állapotomhoz, hanem a halláskárosodás eredetéhez köti. Esetemben az önkényes, diszkriminatív szabályozás nemcsak a másokkal egyenlő társadalmi részvételtől zár el, hanem mint minden egyes beadványomban jeleztem életfenntartásomat súlyosan veszélyezteti, emberi méltóságomban sért meg (jelen panaszindítvány II.12. pont).

6. A Fot. 23. § (1) bekezdése nem tartalmazza a kommunikációban akadályoztatottság meghatározását, nem definiálja a beszéd fogyatékoság állapotát. Figyelemmel a jogszabály hiányosságára, valamint arra, hogy a beszédzavarban szenvedőket indokolatlanul megkülönbözteti, ebből következően szerintem nem alkalmazható a súlyos beszéd fogyatékosági állapot vizsgálata során. A hiányos szabályozás pedig, mint esetem is mutatja, a beszéd fogyatékosággal élőket a többi fogyatékosági kategóriához képest hátrányosabb, olykor emberhez méltatlan helyzetbe hozza. Ezzel a szabályozással, véleményem szerint a jogalkotó megsértette az állam esélyegyenlőség megteremtésére és a fogyatékosággal élők védelmére vonatkozó kötelezettségét. Minden embert egyenlő mértékben megillető emberi méltósághoz való joggal összefüggő visszasságot okozott,

valamint nem tett maradéktalanul eleget a nemzetközi jog és a magyar jog összhangjának biztosítására vonatkozó kötelezettségének. Szerintem az a tény, hogy a R. 1. sz. mellékletében nem lelhetők fel a súlyos kommunikációs károsodás (beszédfogyatékoság) kritériumai a kommunikációs fogyatékoság szabályozása terén a hazai szabályozás nem áll konszenzusban a nemzetközi szerződés fentiekben idézett rendelkezéseivel. Erre való tekintettel kérem a T. Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fot. 23. § (1) bekezdés bb) pontja - valamint e jogszabály végrehajtási rendelete - R. 1. sz. melléklet 2.b) pontjába foglalt rendelkezései a 2007. évi XCII. törvény 4-5. cikkeibe ütközik.

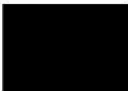
7. Véleményem szerint, a jelenleg hatályos Fot. 4. § a) pontja alapján a Fot. 23. § (1) bekezdés bb) pontja, valamint a R. 1. sz. melléklet 2.b) pontjának szabályozása indokolatlanul tesz különbséget a fogyatékosági támogatást igénylő személyek között a tekintetben, hogy a támogatást igénylő személy fennálló - és jelen perben szakértő által sem vitatott - súlyos beszédzavara, érdemi kommunikációra való képtelensége mellett fennáll-e hallási fogyatékoság vagy sem. Álláspontom szerint, a szabályozásnak nem az adott személy halláskárosodásához kellene kötnie a támogatásra jogosultság feltételét, hanem a ténylegesen fennálló, a támogatást igénylő személy súlyos és végleges zavart jelentő érdemi kommunikációra képtelen állapotához, valamint ennek nyomán a beszédzavar mértékéhez. A jelenlegi szabályozás a fentebb hivatkozott alaptörvényi és jogszabályi rendelkezések értelmében tehát vélhetően indokolatlanul diszkriminatív azokkal a támogatást igénylő személyekkel szemben, akiknek érdemi kommunikációra képtelen állapota nem hallásszervi, hanem más egészségügyi problémából fakad. Esetemben is ez történt. Hiába került megállapításra az igazságügyi szakértők által az érdemi kommunikációra való alkalmatlanságom, mivel ez nem párosul meghatározott mértékű halláskárosodással, ezért az Alaptörvény XV. cikk (2) és (5) bekezdéseibe ütközően elutasításra került keresetem.

8. Álláspontom szerint a Debreceni Törvényszék a törvényt megkerülve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését megsértve utasította el a 2021. március 31. napján kelt egyedi normakontroll kezdeményezése iránti indítványomat. Az ítélet [72] - [76] pontjaiban kerülnek felhívásra az indítványom alapján alkalmazandó eljárási szabályok. Viszont úgy gondolom, hogy a Debreceni Törvényszék indítványom elutasításakor nem vette figyelembe, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja szerinti eljárásban jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára - az Abtv. 32. § (2) bekezdésének megfelelően - az eljáró bíró is jogosult akkor, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli. A jogszabályok fényében tehát, indítványomtól függetlenül akár az ügyemben eljáró Bíró is kezdeményezhette volna keresetlevelem tartalma alapján az indítványban támadott törvényi rendelkezéseket, illetve a rendelkezés hiányát. Ezt támasztja alá az Alkotmánybíróság 3223/2019. (X. 11.) AB határozata is. Ezzel nem biztosította számomra a Debreceni Törvényszék az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog tényleges és hatékony érvényesülését, tekintettel arra, hogy kérelmem nem került ésszerű határidőn belül elbírálásra. A Debreceni Törvényszék szerintem akkor járt volna helyesen, ha a 2020. február 22. napján kelt keresetlevelem tartalma és harmadlagos kereseti kérelmem alapján az Abtv. 32. § (2) bekezdésének megfelelően kezdeményezi az ügyemben alkalmazandó jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát, illetve az Abtv. 25. § (1) bekezdés alapján a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását. Erre viszont nem került sor. Indítványom „befogadására” tulajdonképpen csak azután került sor, miután 2021. március 31. napján kelt egyedi normakontroll kezdeményezése iránti kérelmem elbírálatlansága miatt 2021. október 5. napján tartott tárgyaláson újra indítványoztam a kérelmem elbírálását. Az ítélet [85] pontjában foglaltak

szerint, ekkor került elutasításra egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezésem. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pont szerint bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját. Ezzel szemben, figyelembe véve keresetlevelem benyújtásának időpontját az ügyemben eljáró bíróság a törvény által biztosított időt legalább hatszorosaival lépte túl. Ez pedig hozzájárult az eljárás elhúzódásához és hozzájárult ahhoz, hogy pervesztes lettem. Úgy gondolom, hogy a beszéd fogyatékoság törvényi szabályozatlansága miatt a T. Bíróság egyszerűen nem akart tudomást venni az életemet is veszélyeztető súlyos kommunikációs fogyatékoságomról.

V. Egyéb nyilatkozat

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése, és az 57. § (1a) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (IL27.) ÁB Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az indítványozó kijelenti, hogy a jelen alkotmányjogi panaszindítványban szereplő személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

 2022. május 9.

Tisztelettel:

felperes

Képviseletében:

meghatalmazott